T.C.
YARGITAY
SEKİZİNCİ HUKUK DAİRESİ

Esas : 2014/12512
Karar : 2015/21469
Tarih : 30.11.2015

- **DEĞER ARTIŞ PAYI ALACAĞI**
- **EDİNİLMİŞ MALLAR KATILMA REJİMİ**
- **KATILMA ALACAĞI**

(743 s. MK 170)
(4721 s. MK 179 , 202 , 225 , 227 , 236)

ÖZET

Mal rejimi boşanma davasının açıldığı tarih itibarıyla sona ermiştir. Sözleşmeyle başka mal rejiminin seçildiği ileri sürülmediğinden evlilik tarihinden 4721 sayılı TMK'nun yürürlüğe girdiği 01.01.2002 tarihine kadar mal ayrılığı, bu tarihten mal rejiminin sona erdiği tarihe kadar ise, edinilmiş mallara katılma rejimi geçerlidir. Tasfiyeye konu taşınmaz ve araç, eşler arasında mal ayrılığı rejiminin geçerli olduğu dönemde davalı eş adına tescil edilmiştir. Sigorta şirketlerinden davalıya yapılan bir ödeme bulunmamaktadır. Mal rejiminin tasfiyesinde eşlerin bağlı bulunduğu rejime ilişkin hükümler uygulanır. Pay oranının hakkaniyete uygun olarak azaltılması veya kaldırılmasına yönelik karar verilebilmesi için öncelikle, davacının artık değere katılma alacağının yapılan imcelemeyle sabit olması gerekir. Katılma alacağı olması halinde, hakimin mevcut delillere göre alacağı azaltma veya kaldırmaya yönelik takdirini kullanması söz konusu olabilecektir. Yapılması gereken iş; öncelikle davacının alacağının "katkı payı", "değer artış payı" ve "artık değer'e katılma" alacağı olarak bunlardan hangisinin veya hangilerinin mevcut olduğunun araştırılması; "artık değere katılma alacağı"nın mevcut olması durumunda TMK. 236/2 maddesinin uygulama yeri olabileceğinin gözetilmesi ve davacının talepleri de gözetilerek gerçekleşecek sonuca göre bir karar vermek olmalıdır.

İNCELENEN KARARIN

NUMARASI :

A.. Ş.. ile F.. Ş.. aralarındaki değer artış payı alacağı, katılma alacağı davasının reddine dair Ankara 7. Aile Mahkemesi'nden verilen 11.03.2014 gün ve ...sayılı hükmün Yargıtay'ca incelenmesi davacı vekili tarafından süresinde istenilmiş olmakla; dosya incelendi, gereği düşünüldü:

KARAR

Davacı vekili, evlilik birliği içinde edinilen taşınmaz, araç ve emeklilik sigortasındaki alacağa katkıda bulunduğu iddiası ile taşınmaz nedeniyle 5.000,00 TL, araç nedeniyle 2.500,00 TL, sigorta alacağı nedeniyle 2.500,00 TL olmak üzere toplam 10.000,00 TL alacağın faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, davacının katkısının bağış niteliğinde olduğu ve boşanmanın zina nedeniyle sonuçlandığı gerekçesiyle TMK 252. maddesi uyarında açılan davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, davacı eşin evliliği sona ermesine bağlı alarak açtığı tasfiyeden kaynaklanan alacak davasının tarafların zina sebebiyle (TMK m. 161) boşandığı ve davacının kusurunun ağırlığı nedeni ile, TMK 236/2 . maddesi uyarınca tasfiyeden kaynaklı alacak talep edemeyeceği gerekçesi ile, taraf delillerinin tamamını toplamadan davanın reddine karar verilmiştir. Hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Maddi olayları ileri sürmek taraflara, hukuki nitelendirme yapmak ve uygulanacak kanun maddelerini belirlemek hakime aittir (6100 sayılı HMK m. 33). İddianın ileri sürülüş şekline göre dava, değer artış payı alacağı ve katılma alacağı isteğine ilişkindir.

Somut olaya gelince; eşler, 22.04.1990 tarihinde evlenmiş, 25.11.2010 tarihinde açılan boşanma davasının kabulüne ilişkin hükmün, kesinleşmesiyle boşanmışlardır. Mal rejimi boşanma davasının açıldığı tarih itibarıyla sona ermiştir (TMK m. 225/son). Sözleşmeyle başka mal rejiminin seçildiği ileri sürülmediğinden evlilik tarihinden 4721 sayılı TMK'nun yürürlüğe girdiği 01.01.2002 tarihine kadar mal ayrılığı (743 sayılı TKM m. 170), bu tarihten mal rejiminin sona erdiği tarihe kadar ise, edinilmiş mallara katılma rejimi geçerlidir (4722 sayılı yasanın m. 10, TMK m. 202/1). Tasfiyeye konu taşınmaz ve araç, eşler arasında mal ayrılığı rejiminin geçerli olduğu dönemde davalı eş adına tescil edilmiştir. Sigorta şirketlerinden davalıya yapılan bir ödeme bulunmamaktadır. Mal rejiminin tasfiyesinde eşlerin bağlı bulunduğu rejime ilişkin hükümler uygulanır (TMK m. 179).

-//-

Zina veya hayata kast nedeniyle boşanma halinde hakim, kusurlu eşin artık değerdeki pay oranının hakkaniyete uygun olarak azaltılmasına veya kaldırılmasına karar verebilir (TMK m. 236/2).

Yasa maddesinin kanunda düzenlendiği yer ve kenar başlığından açıkça anlaşılacağı gibi, zina ve hayata kast nedeniyle boşanma kararının eşin alacak talebine etkisi, edinilmiş mallara katılma rejimine (TMK m. 218-241) özgü ve sadece 'artık değere katılma alacağı (TMK m. 236)' için söz konusudur. Bir başka anlatımla, mal ayrılığı rejimindeki 'katkı payı alacağı' ve edinilmiş mallara katılma rejimindeki 'değer artış payı alacağı TMK m. 227 için, TMK 236/2. maddesi uygulama alanı bulmaz.

Diğer yandan, TMK m. 236/2 maddesindeki pay oranının hakkaniyete uygun olarak azaltılması veya kaldırılmasına yönelik karar verilebilmesi için öncelikle, davacının artık değere katılma alacağının yapılan imcelemeyle sabit olması gerekir. Katılma alacağı olması halinde, hakimin mevcut delillere göre alacağı azaltma veya kaldırmaya yönelik takdirini kullanması sözkonusu olabilecektir.

Yukarda açıklanan yasal düzenleme, Dairemiz uygulaması ve açıklamalar gözönüne alındığında; Mahkemece yapılması gereken iş; öncelikle davacının alacağının "katkı payı", "değer artış payı" ve "artık değer'e katılma" alacağı olarak bunlardan hangisinin veya hangilerinin mevcut olduğunun araştırılması; "artık değere katılma alacağı"nın mevcut olması durumunda TMK.236/2 maddesinin uygulama yeri olabileceğinin gözetilmesi ve davacının talepleri de gözetilerek gerçekleşecek sonuca göre bir karar vermek olmalıdır. Mahkemece açıklanan yönde işlem ve inceleme yapılmadan; eksik inceleme ve hatalı değerlendirme sonucu, yazılı şekilde reddine karar verilmesi isabetsiz olmuş, bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarda yukarda gösterilen sebeplerle 6100 sayılı HMK'nun Geçici 3.maddesi yollamasıyla 1086 sayılı HUMK'nun 428. maddesi uyarınca BOZULMASINA; taraflarca HUMK'nun 388/4. (HMK m.297/ç) ve HUMK'nun 440/I maddeleri gereğince Yargıtay Daire ilamının tebliğinden itibaren ilama karşı 15 gün içinde karar düzeltme isteğinde bulunulabileceğine ve 25,20 TL peşin harcın istek halinde temyiz eden davacıya iadesine, 30.11.2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.